

ARKEOEXPO · KAYNAKÇALI ALAN REHBERİ

Şarišša (Sarissa)

Yukarı Ülke'de planlı Hitit eyalet merkezi

KONUM Kuşaklı Höyük, Altınyayla, Sivas	KRONOLOJİ MÖ 16.-13. yüzyıllar; Demir Çağı katmanları
ARAŞTIRMA / KORUMA 1992'den beri araştırma programı	EDITORİYAL KONTROL 3 Ağustos 2026

Yaklaşık 1.650 metre yükseklikteki Kuşaklı, surları, kapıları, tapınakları, konutları, su düzeni ve tablet arşiviyle Hititlerin Yukarı Ülke'deki Şarišša kentini planlı bir eyalet merkezi olarak görünür kılar.

Şarišša'nın açığa çıkarılan yapı planı ve yayla peyzajı.

Fotoğraf: Panegyrics of Granovetter · CC BY-SA 2.0 · [Wikimedia Commons](#)

ÖNE ÇIKAN KANITLAR

01 Araştırmalar 1992'de başladı	03 Dört kapılı planlı savunma sistemi
02 Sistematiik kazılar 1993'te başladı	04 A Yapısı'nda 45 çivi yazılı tablet parçası bulundu

02 · ALAN OKUMASI

Alanı katmanlarıyla okuyun

Kronoloji, mekân, buluntu bağlamı ve araştırma soruları birlikte değerlendirilmiştir.

01

Planlı Kent ve Savunma

Kuşaklı'nın surları, dört ana kapısı ve yol aksları önceden tasarlanmış bir kent düzenine işaret eder. Yüksek plato topografyasıyla birleşen savunma sistemi, Hitit başkentindeki planlama ilkelerinin eyalet ölçeğinde nasıl uyarlandığını gösterir.

02

Tapınaklar ve Kült

Kentte açığa çıkarılan tapınak yapıları, Šarišša'nın yalnız askerî ve idari değil, güçlü bir kült merkezi olduğunu da gösterir. Mimari, ritüel metinlerle birlikte değerlendirildiğinde mevsimsel bayramların ve yerel kutsal peyzajın rolü belirginleşir.

03

Tabletler ve Kentin Adı

A Yapısı'nda bulunan çivi yazılı parçalar ritüel, kehanet ve yönetim pratiklerine açılan doğrudan bir arşiv sunar. Metinler, Kuşaklı'nın antik Šarišša ile özdeşleştirilmesini ve kentin imparatorluk ağı içindeki yerini güçlendirir.

SAHA NOTLARI

Katman · mekân · malzeme · peyzaj · koruma gözlemleri

03 · YORUM VE KAYNAKLAR

Araştırma soruları ve önemi

04

Su Yönetimi ve Yayla Ekonomisi

Baraj ve su toplama düzenekleri, yüksek rakımlı ve mevsimsel koşulları sert bir merkezde suyun nasıl planlandığını gösterir. Tarım, hayvancılık ve bölgesel yollar birlikte ele alındığında kentin çevresindeki üretim peyzajı anlaşılır.

05

Araştırma Tarihi ve Yayın

Philipps-Universität Marburg ekibinin 1992'de başlattığı proje, kazı sonuçlarını mimari, seramik, tablet ve çevre çalışmalarıyla ayrıntılı biçimde yayımlar. Alanın değerlendirilmesinde kazı sezonları kadar arşiv ve yayın programı da belirleyicidir.

NEDEN ÖNEMLİ?

Şarişša, Hattuşa'daki imparatorluk modelinin yüksek rakımlı bir eyalet merkezinde savunma, kült, arşiv ve su yönetimine nasıl çevrildiğini karşılaştırma imkânı verir.

KAYNAKLAR VE İLERİ OKUMA

- Philipps-Universität Marburg - Kuşaklı Projesi ↗
<https://www.uni-marburg.de/de/fb06/vfg/forschung/laufend/kusakli>
- Marburg - Kuşaklı Yayınları ↗
<https://www.uni-marburg.de/de/fb06/vfg/forschung/publikationen/kusakli>

ZİYARET ÖNCESİ KONTROL

☐ Güncel erişim ve çalışma saatini doğrula☐ Fotoğraf ve drone kurallarını doğrula☐ Koruma sınırlarına ve yönlendirmelere uy☐ Kaynak ve gözlem notlarını ayrı kaydet

GÜNCEL DOSYAYI AÇ

<https://arkeoexpo.com/bilgi-kosesi/arkeoloji/sarissa>

Yöntem notu: Metin, sayfada belirtilen resmî kurum, kazı ekibi ve Dünya Mirası kayıtlarıyla editoryal olarak kontrol edilmiştir. Bu dosya ziyaret saati, bilet ücreti veya saha erişimi gibi değişken bilgileri içermez; ziyaret öncesinde yetkili kurumdan güncel bilgi alınmalıdır.